

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Cap. IV. Quare arcanum hoc iudicium omni vitâ metuendum, seu cur
assiduè summóque studio adnitendum, ut vitæ ratio bene reddatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77028](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77028)

cessant, ubi nullus cachinnorum locus, ubi Jurisperito-
rum codices obmutescunt, ubi nec preces, nec aurum,
nec favor liberant. Quam porro sententiam Abbas,
quam Præpositus abstulerit, nunc scire nefas. Die no-
vissimo quo reviviscunt omnium sæculorum mortui,
sciemus omnes.

Deus per Jobum olim minatus: *Quis enim, inquit,*
resistere potest vultui meo? Non parcam ei, & verbis potenti-
bus & ad deprecandum compositis? Verè Deus non condemna-
bit frustra, nec Omnipotens subvertet iudicium. Qui non acci-
a Ita Petrus
ret contra pauperem: opus enim manuum ejus sunt universi.
tom. 1. Ab. 2.
Vicissimi testes. Otho I. Imperator Romanus, quod
epist. ep. 15.
mibi p. 113. Petrus Damianus a cum curâ narrat, à filio Guilhelmo
Ar vero Ce-
sar Baron.
tom. 10.
ann. 973.
Damianum
resellit, ne
gâtque illud
Othonis con-
molum ma-
le contraxit.
Et à filio pa-
trem ana-
themate per-
cussit. Ego
inter duos
Cardinales
arbitri age-
re non possum.
A parte ta-
men Baronis
stare malui.
Hac minere
debui, ne
quid damni
pateretur
Veritas.
b Dominus
Guilhelm.
Ferdinandus
ab Efferen,
qui Ferdin-
nando 11.
Imp. à con-
siliis &c. in
Mannali
Politico de
ratione sta-
tus seu idolo
expectato, mediâ nocte, horâ duodecimâ ducitur, &
infelici arbori suspenditur. Mane in terrorem ceteris
I. 5. parte 3.
mibi p. 382.
* seu, Qua-
siore.

Judicia di-
vina & hu-
mana dif-
paria.

Psal. 35.
vers. 7.

Sed hic manum amoveo à tabulâ, & calamum plura
daturum chartæ subtringo. Sat testimoniorum ac tes-
tium optatorum, quos integrâ fide produxi. Nullius,
aut ferrea frontis sit, qui tot tamque diversos cum re-
centes, tum præcos scriptores vanitatis omnes arguere
non vereatur. Ergo discite iustitiam moniti. Et heu
quàm disparia sunt humana & divina iudicia! O quo-
ties Deus (ne dubitemus) hominem eum absolvit,
quem omnes homines damnant; & quoties damnat,
quem omnes absolunt? Iudicia Dei abyssus multa, abyssus
impenetrabilis.

Quare arcanum hoc Iudicium omni vitâ metuen-
dum, seu, cur assidue, summoque studio ad-
mittendum, ut vitæ ratio bene reddatur.

§. I.

Novissima cuiusvis hominis tempora, quibus ad
Iudicium à morte invitari solet, spiritus divinus
per Ecclesiasten amenissimâ potestatem hunc in modum
depinxit. Ita orditur:

Memento creatoris tui, antequam veniat tempus afflictionis, Eccles. 7. 12.
& appropinquent anni, de quibus dicas, non mihi placent. Quis ulti-
mum dies hominis verè tempus afflictionis, cum fre-
nis dolor irruit solitis, cum lectus pro carcere, mors
pro apparitore Iudicium pro æternitatis janua est.
Pergit Ecclesiastes:

Antequam tenebre fiat sol, & Lumen, & Luna, & Stella. Vers. 1.
& revertantur nubes post pluviam. Eo tempore, Intellectus
Eus qui in homine sol est, obnubilatur: Lumen actio-
num memoria hebescit. Voluntas veluti Luna incons-
tantissima laborat, gemina frontis stellæ oculi caligant
& lipiunt. Vaporum & stomacho ascendunt nubes
augentur, hinc destillationum, gravedinis, ac catharro-
rum perpetua pluvia. Sed pergit dicere:

Quando commovebuntur custodes domus, & nutabunt vi-
ri forissimi. Domus istius custodes sunt, sensus exterior-
es & costæ, illi deficient, hæ viribus exhauriuntur &
fancunt: Viri forissimi crura, pedes ac genua vacil-
lant, & ferre onus solitum recusant.

Ostia erunt molentes in minuto numero. Dentes nulli
aut rari, cibum pauld duriores commolere non pote-
runt amplius. Ita molendinum illud aut feriatibus &
vacabit, aut languidissime movebitur. Senium ferè
edentulum est.

Et tenebrent videntes per foramina. Oculi qui aliquâ
per orbicularos suos cancellos, veluti per fenestras aut
foramina aliis insidiabatur, aut insidias sibi positas spe-
culabantur, nunc minutim & per nebulam videbunt, plateâ dif-
& vix obvios in plateâ discernent, cum nervi optici, aut
indurabuntur, aut humorum congestu, & spirituum
defectu impediuntur. His oculorum damnis perissimè
jacturam dentium præmittit. Nam ubi dentes pauci ac
debiles, ibi cibis malè manditur, & quasi crudus in sto-
machum demittitur. Hinc humorum copia & multi-
plex malum. At sequitur:

Et claudunt hostia in plateâ, in humilitate vocis molentis. Vers. 4.
Labra oris ostia majorem partem clausa, nec loqui
multum, nec clamare sinent. Facies tota veluti platea,
rugis & sulcis exarabitur. Os panis molendinum remis-
so erit sonitu, quem alias dentes edere solebant.

Et confluent ad vocem vulceris. Qui ad illud afflictio-
nis tempus deveniunt, somnum non capiunt nisi bre-
vem, parcum ac levem, adeoque non profundum, ut
vel passerculi, vel alterius aviculæ garritu excitentur.
Ita plerumque malè dormiunt, ob crebram insomniam,
quæ eos non tantum ad galli gallinacei cantum, sed ad
quemcunque strepitum vigilare jubet. Addit,

Et absurdescent omnes filie carminis. Aures quæ musicâ
solebant oblectari, vocum discrimina agere percipient.
Sic octogenarius senex Bercellai ad Regem Davidem:
Nunquid rigent sensus mei, ait, ad discernendum suave, aut
amarum? aut delectare potest servum tuum? cibis aut potus?
vel audire possum ultra vocem cantorum atque cantatricum? vers. 35.
Sed progreditur Ecclesiastes.

Excelsa quoque timebunt, & formidabunt in viâ. Alta con-
scendere metuent senes, propter capitis vertiginem, &
poplitum imbecillitatem, imò & in plano ambulare for-
midant, nec ubi cadant aut impingant, ideo lento ti-
midoque formidant.

midoque gradu incedunt. Sed prioribus addenda sunt & ista:

libid.
Caput ca-
nis prae-
maturis spar-
getur.
Pedes ac-
tibis infla-
buntur.
Omnis ap-
petentia
abolēbitur.
ref. 6.

libid.
Dorsū spi-
na disfol-
vetur.

Antequam rumpatur funiculus argenteus, & recurrat vitta aurea. Memento, quod jam supra monuerat, Creatoris tui; antequam argenteus tuus, seu contextus in dorsū spinā quam alba, sive argentea medulla implet, dissolvatur. In hac ossa catenā, ut Levino Lemmio medico placet, sunt triginta quatuor vertebrae, seu spondyli, & octo nodi vel juncturae. Hae concatenatio in morte rumpitur. Vitta aurea est cuticula seu involucrem cerebri, quod meninx dicitur, non dissimile vitis aureis quibus mulieres olim comas involuebant. Ergo ad Judicium te para, priusquam subile hoc cerebri conditorium retrahatur aut corrugetur, quod mortis signum est, sicut ea quae sequuntur.

libid.
Rota seu
caput ho-
minis la-
basit.

Et conteratur hydra super fontem, & confringatur rota super cisternam. Aetas fracta aut morbida vesicam corporis, hydriam ad fontem renem, sic afficit, ut ea vel lapillis & calculis, aut excernendi difficultate corrumpatur. Rota denique caput hominis super ventrem seu stomachum velut cisternam situm imminente morte primum labascit & nutat (uti oculi omnium primò moriuntur) totūque corpus in praecipiti capiti, velut fracto vehiculi axe, totum corruit vehiculum; ita capite jacente, corpus univsum jacet.

Math. cap. 24. & 33.
Eccl. libid. 2. & 7.

Christus Dominus cum extremi ac publici Judicii signa praedixisset, addidit: Cum videritis haec omnia, scitote quia prope est in januis. Idem omnino de praeviis arcani Judicii signis dicendum: Cum videritis ista, quae modò diximus, indicia, scitote quia prope est Judex. Tunc ibit homo in domum Aeternitatis suae, & revertetur pulvis in terram suam unde erat, & spiritus redibit ad Deum qui dedit illum.

*Tres causae
cur homo
omni vitā
se ad Judi-
cium de-
beat praeparare:*

Ergo cum videritis solis & stellarum tenebras, cum sensus exteriores, & omnia humani corporis firmamenta labi ceperint & deficere, scitote quia Judex in januis est. Palate igitur iustitiam ante Judicium. Haec autem iustitiam male parat, qui eam non parat assidue. Hoc ergo capite tres causas assignabimus, cur homo iudicandus ad Judicium istud omni vitā se debeat primā summāque curā praeparare. Hoc autem triplex documentum ejus generis est, ut si quis paulū accuratius considerarit, nec tamen emendavit mores ac vitam, pecus aut saxum potius, quam homo videri possit.

§. II.

*1. Judicii
sententia
nobis in-
certissima.
Eccl. c. 9.
vers. 2.*

Prima igitur causa, cur omni vitā metuendum sit Judicium istud, & praeparatio illi quam accuratissima praemittenda, est *Judicii sententia nobis incertissima*. Verissimè dixit Ecclesiastes: Omnia in futurum servantur incerta.

Fuit in aula Mauritiū Caesaris nobilissima femina, quae omnibus studiis id unum laborabat, ut aliquam judicariae hujus sententiae certitudinem praescire posset. Huic Gregorius Pontifex rescribens: Rem difficilem petis, & inutilem. Arcani Judicii sententia nobis nunc planè abscondita; sciemus cum moriemur. Quam autem sententiam is speret, qui vitam suam tot improbis actionibus foedat, qui Deum ac divina non magno aestimat: unde illi non difficile sit judicare, se suaeque Deo Judici non placere. Aliter bonae mentis homo cogitans: Nescio, ait,

Tom. I.

A utrum omnes actiones meae Deo placeant. Hoc scio, longè aliter Deum quam homines judicare: Longè alia librae caelesti pondera esse, quam nostris bilancibus. Atque istud pertimescens Jobus: Verebar, inquit, omnia opera mea, sciens quod non parceres delinquenti.

Bernardus Clarae Vallis Abbas, vir longè religiosissimus ingentem nihilominus erratorum suorum catalogum texens: Idcirco, inquit, redet me vivere: Vivere erubescio, quia parum proficio: Mori timeo, quia non sum paratus. Nihil tale verendum erat animae Pauli, cui ab aspectu & amplexu dilecti unius tantummodo paries obstitabat, videlicet lex peccati, quam inveniebat in membris suis. Hoc sanè interfecto pariete non longè peregrinabatur à Domino, unde & optabat clamans: Quis me liberabit de corpore mortis hujus? sciens se mortis compendio continuo ad vitam perventurum. Verum quis similis Paulo, qui non consentiat interdum concupiscentiae ad obediendum peccato? Noverit proinde is qui peccato con-

B senserit, & alterum se opposuisse parietem, ipsum utique pravum illicitūque consensum, nec potest gloriari qui hujusmodi est, quia steterit sibi post parietem sponsum, quando jam parietes interfuerint, non paries. Multò minus si consensus venerit ad affectum, cum tertius quoque jam paries sponsum arceat impediatque accessum, actus videlicet ipse peccati. Quid si & consuetudo forte peccatum in usum, aut usum etiam in contemptum perduxerit, sicut scriptum est: Impius cum venerit in profundum malorum, contemnit. Nonne si ita exieris, ante à rugientibus preparatis ad escam poteris devorari, quam pervenire ad sponsum, non uno liquidem jam, sed tantā a te parietum numerositate interclusum?

Quis ergo Judicium non valde metuat, si non solum non proficiat, sed in dies panè deterior fiat? Et revera si alio nomine Judicium hoc expavescendum non sit, unica & cogitatio moribundum non leviter fatiget. Enim- grō in orbem alium in quo nunquam fui, viam ignotam eo, quam nunquam exploravi, ad Judicem tendo, quem languidissimè amavi, quem sapissimè non timeo, quem nunquam vidi, nisi velatum: quid dicam aut quid respondebo ei? &c. Haec tam seria jam à nobis non curari, in causā est animus noster vagus, mobilis, vecors, solutus, & qui rarissimè patitur se uni rei, praesertim sacrae, alligari. Ita turbamur erga plurima, cum porro unum sit necessarium. Accedunt voluptatum illicita, faculi insolentia, rerum fluxarum blandimenta. Ita homo cum sibi bene est, iudicat nil esse causae cur seipsum turberet ita res alicuius committeretur: ita itur & peritur. Aut ubi non amplius seria ludo vertuntur, sed ludus seriis, cum sacerdos ad agrotum oleo sacro uncturus, Eucharistiam porrecturus, ad ultimam luctum hortaturus, cum imago crucifixi, & cereus mortualis jam in oculis, cum preces circumstantium fletibus mixtae audiuntur, longè aliter quam olim moribundus sentit. Ecclesia verò ejusmodi preces ac ceremonias eo

D tempore idcirco adhibet, ut significet hominem illum in tantis esse periculis & angustis, ut omnium caelitus & carterocinā sint imploranda, ut aequi & iniqui sint invocandi, ad molliendum maturè Judicem. Verè tunc dixerit moribundus: Circumdederunt me contritiones mortis, torrentes Belial terruerunt me. Funes inferni circumdederunt me: praevenierunt me laquei mortis. Fortis gladius, intus pavor, nusquam solatium.

In superioribus commemoratum est è fide dignis auctoribus de felici & infelici quorundam obitu. In ea re libris credendum. Non omittendum quod ipsi & auctoribus & oculis habuimus.

Ante annos viginti quinque vir religiosus ac eruditus tam agra fuit valetudine, ut quamvis extra lectum esse, ac colloquentibus assidere potuerit, è morbi tamen indole verbisque medicorum facillè conjectaret sibi moriendum. Certè paullatim adrepentem sensit mortem.

L 3

Hic

Hic non nihil tristis & anxius subinde altum ingemiscere. Cumque diceretur quæ illi pulsabantur solatio fore: Verum est, agebat ille, solantur hæc & erigunt quæ dicitis, & memini cum ego ipse optarem, præ ceteris esse vicinus morti, & panem gestiebam mori, neque jam adeo recuso istud quantumvis angustum ostium subire, sed sententiam audire irrevocabilem hoc terret. Hic iterum dicta quæ in rem videbantur. At ille denuo conceptissimis verbis: *Sed, inquit, horrendum est, coram Deo apparere.*

Longè verissimum est quod dixit. Hic ipse, quem dixi, insignem vitæ clausulam apposuit. Nam, quod vix ulli concessum, sanctissimam ratione ad ultimum usque habitum sibi constans: iam nihil, agebat, cerno amplius, jam nil amplius audio. Ultima quæ protulit verba hæc erant: *Sit nomen Domini benedictum, ex hoc, nunc, & usque in seculum.*

Est ergo primum, quod omni vitæ quam diligentissime considerandum, incerta Judicis sententia. Divini oraculi vox est: *Sunt iusti atque sapientes, & opera eorum in manu Dei: & tamen nescit homo utrum amore, an odio dignus sit, sed omnia in futurum servantur incerta.* Ergo, quod Siracides monet, de propitiato peccato, ne simus sine metu, neque adiciamus peccatum super peccatum.

§. III.

2. Omnium promeritorum finis, quem mors imponit.

Altera causa cur accuratissima per omnem vitam preparatio præmittenda sit ante Iudicium, est, Omnium promeritorum finis, quem mors imponit. Dum vivimus, velut in mercatu sumus, emere, vendere, lucrari licet: cum tempus est Judicii, finis est omnis lucri. Omni tempore prius poteras, mi homo, qualibet horâ, qualibet parte horæ, quovis momento plurimum promereri ac lucrari, omnibus vitæ diebus poteras tua tibi promerita in immensum augere, vel amando Deum, vel alias actiones pias sanctæque exercendo; hæc vitæ ratio, hic noster mercatus est.

Cum Iudex vocat; age, convolve merces, convasa quod habes, & in Jus adi. Scelum obtines? Non illic merendi, sed mercedem accipiendi locus est. Obtingit tartarum? hic neque merces, neque meritum est: sed nec ullum ibi debitum dissolvitur. Ante mortem potestas pro noxis satisfacere quovis gemitu, quavis orationumculâ, vel cogitatione bonâ, frustillo panis, vel obolo in egenos spatio. Post mortem nil horum amplius licet; antea licebat.

Atque hoc revera non capimus, alioqui longè aliter acturi. Quia verò hæc aut non prævidemus, aut prævisa cordi non habemus, adeo fumos colligimus, terram corradimus, lutum amplectimur, honores, divitias, voluptates avidissime sectamur, idque in nostram perniciem. Quid hæc, ô furiosi, proderunt in Iudicio? imò quàm multipliciter oberunt? Quid crepundia & nugæ in Tribunali tam serio juvent? Nihilominus aliter agere, nemo nobis, & nec Angelus quidem persuaserit, Ezechiel monet, sed ferè surdos: *Argentum eorum foras projicietur, & aurum eorum in sterquilinum erit. Argentum eorum, & aurum eorum non valebit liberare eos in die furoris Domini.*

Solent aurifices & feminæ quæ fila ducunt aurea, minimas etiam particulas, auri ramenta & lamellas vix oculis conspicuas religione sedulâ colligere. Hic omnis parsimonia non leviter lucrosa est. En adeo gnave sapiamus in lucellis tam minutulis, vicinum Iudicium, perenne lucrum, immortale gaudium transimus cæci. Ita culicem colamus, & glutimus camelum. Optime dixit beatus Hieronymus: Omnes sumus in minimis cauti, in maximis negligentes, quia ubi vera vita sit ignoramus. Ideo tam grandi miseratione nos Christus commonet: *Quia si cognovissetis & tu, & quidem in hac die tuâ, quæ ad pacem tibi, nunc autem abscondita sunt ab oculis tuis.*

Luc. cap. 19. vers. 42.

A Sed etsi hæc videantur, non tamen creduntur. Qui autem hæc vident, capiunt, credunt, ita secum ipsi ratiocinantur: Dum vivo, possum quolibet quadrante horæ, quolibet puncto plurimum promereri ac lucrari. Brevi omnis promerendi ac lucrandi occasio mihi præscindetur. Ergo nunc res meas agam, dum licet, nunc gemam, nunc pectus tundam; nunc ad omnes horæ particulas tanquam ad aurea fila, vel auri ramenta vigilantissime attendam; nihil mihi temporis præteribit sine vestigali: omnes vel minutissimas illius partes in censum meum fedigam. *Veniet nox vite meæ, cum loam. cap. 9. nihil amplius laborare poterò. Ergo jam, quodcumque facere poterit manus mea, instanter operabor. Nunc tempus faciendi Domine.* Paulò post dicitur mihi: *Clausula est janua.* Nam post ultimum in morte halitum, nec unum tatem, quo aliquid promereri liceat.

B Idcirco Paulus: *Adhortamini, ait, vosmetipsos per singulos dies, donec Hodie cognominatur, dum vita durat. Quod hodie fieri potest, ne differamus in crastinum. Revera, quod præci dicebant.*

Lactura vitæ maxima est, dilatio. Credibile est multa millia hominum ad inferos præcipitari, qui cælum contempsissent, nisi penitentiam distulissent. Quod Gregorius confirmans: Regni janua, inquit, lugentibus claudetur, quæ modò quotidie penitentibus hominibus aperitur. Nequaquam tunc veniam invenit, qui modò venia evangetis perdidit. Per sciam Deus temporis opportunitatem explicans: In tempore placito, inquit, exaudiri te, & in tempore salutis auxiliatus sum tui. Uteris hoc die? Teipsum & omnia perdis. Clama, plora, obtestare, pulsa: Non audieris: jam clausa est janua. Hoc tibi Deus centies, sexcenties prædixit: Tunc invocabunt me, & non exaudiam.

C Grande igitur in morâ periculum est. Cujus Augustinus submonens: *Vide, inquit, quid emas, quando emas, quanti emas. Emis enim regnum calorum, & non est emendi tempus, nisi in hac vitâ. Quocirca, quære Dominum dum inveniri potest. Quære hodie, neque tam serium salutis negotium in crastinum differ. Hodie si vocem Domini audieris, noli obdurare cor tuum. Lactura vitæ maxima est, dilatio. Hodie para te ad Iudicium, fortasse cras stabis ante Iudicem. Quocirca Celerem promeritorum finem secundo loco ponimus, seu documentum, seu causam, cur omnis humana vita debeat esse preparatio ad Iudicium.*

§. IV.

Causa tertia est *Æternitatis in morte clara cognitio.* Cum mors præ foribus insidiatur, jam in oculis est Æternitas, non aliter ac si moribundus ad immensum stet oceanum, quem oculis obire non possit. Hic longè alias de Æternitate cogitationes haurit agrotus quàm hauserat sanus, atque unâ intelligit, quâ ratione ab unico illo ultimòque momento pendeat totius Æternitatis immensitas. O momentum, quod molem tantam sustinet!

Balaam vates asinâ vehens devenit ad angustias duarum maceriarum, habuitque ante se stantem Angelum evaginato gladio. Homo moribundus inter angustias temporis finiendi, & Æternitatis incipiendæ deprehensus, nec effugere, nec digredi, nec desistere uspiam potest. Ponè illum mors est, reum suum ut carnifex ligans Iudici offerendum. Ante ipsum Æternitatis ostium paulatim panditur; edito extremo spiritu per illud transeundum est. Ad latum unum hæret angelus cum omnibus, quas exercuit, bonis actionibus. Ad alterum (ita rem cogitatione depingimus) adest diabolus cum omnibus, quas commisit, noxis. Infra hominem hiant fauces Tartari; supra hominem Iudex imminet cum Judiciali ferulâ. Conclusus es, ô homo, conclusus es undique:

Num. c. 22. vers. 24. Balaam inter angustias confusus, nec effugere, nec digredi, nec desistere uspiam potest. Pone illum mors est, reum suum ut carnifex ligans Iudici offerendum. Ante ipsum Æternitatis ostium paulatim panditur; edito extremo spiritu per illud transeundum est. Ad latum unum hæret angelus cum omnibus, quas exercuit, bonis actionibus. Ad alterum (ita rem cogitatione depingimus) adest diabolus cum omnibus, quas commisit, noxis. Infra hominem hiant fauces Tartari; supra hominem Iudex imminet cum Judiciali ferulâ. Conclusus es, ô homo, conclusus es undique:

Tribunal Christi. Liber II. Cap. IV.

127

CAPVT V.

undique: si Iudicem iratum habeas, periisti. Quid mi-
rum hic pectus aestuare, tremere, palpitare, & frigida
etiam membra sudare.

Nullus na-
scitur non
moriurus
Hebr. cap. 9.
vers. 27.

Ecbert. &
Edilun.
Beda lib. 3.
Hist. gentis
Anglorum
cap. 27.
* Quod
Scotorum lin-
guâ Rath-
moldgi dicitur.

O Christiani, hanc horulam mortis & Iudicii in ani-
mo quam altissimè insculpamus. Quid enim horum
fieri negare possumus? Fides docet, natura testatur, ex-
perientia quotidiana & oculis & auribus id ingerit, ne-
minem nasci non moriturum. Statutum est hominibus se-
mel mori. mori tantum? & post hoc Iudicium. Iudicium
quod hactenus demonstratum est prorsus arcanum, &
Eternitatis vel luctuosæ, vel beatæ principium.

Anno Christiano sexcentesimo quarta, duo juvenes
Ecbertus & Edilunus magnæ indolis & nobili stirpe An-
golorum (quod Beda narrat) in Scotia cænobium * ha-
bitarunt. Socii eorum omnes vel mortalitate sublari, vel
aliò dispersi sunt. Demum & hos duos eadem lues cor-
ripuit. Horum alter Ecbertus se moriturum veritus quod-
dam mane valetudinario egressus, locum sibi commode
releceit.

Hic secum ipse Iudicium instituit, tam iudicis quam
rei personâ functus. En, aiebat, jam me tangit ordo; ad
Iudicem vocor; quid responsurus sum de peccatis meis
innumeris? Cùmque vitæ prioris maculas tristi memo-
riâ sedulo inpexisset, multis cum lacrymis deprecari
Deum institit, ne prius à morte ad Tribunal abripere-
tur, quam omnes vitæ noxas pœnitentiâ eluisset. Adje-
cit & votum: In Britanniam solum patrum nunquam
redire velle, legibus ritumque peregrini vivere, quavis
hebdomade diem noctemque totam omni cibo abstin-
ere, quolibet die præter confusæ preces, psalmos
omnes recitare.

Hoc voto nuncupato, lacrymisque absterfis in vale-
tudinarius rediens sodalem reperit dormientem. Ne
illum expergefaceret, & ipse quieti se tradidit. Paullò
post Edilunus ultro expergefactus vultu in focium ob-
versò: O Ecberte, ait, ò quid fecisti? Sperabam equi-
dem nos unâ pariter ab beatam Eternitatem transi-
turos. Verumtamen scito, tui te voti futurum compo-
tem. Viderat enim secundum quietem Edilunus, quid
alter à Deo petisset, & nocte proximâ defunctus est.

Ecbertus superato morbo convaluit, & ad nonage-
simum ætatis annum, pervixit. Sed ad futurum, quod
semper metuebat, Iudicium incredibili studio se quo-
tidie paravit. Erat in eo, ut Beda loquitur exemplum vi-
vendi, assiduitas docendi, auditoris corripendi, pietas
largiendi admirabilis. Quo vivendi modo Scotorum
genti plurimum emolumenti attulit. Et quamvis omnes
in eo virtutes elucerent, singulariter tamen in illo stu-
dium humilitatis, mansuetudinis, simplicitatis ac conti-
nentiæ viguit. Has ille sibi comites ad Christi Tribu-
nal junxit. Nec tacendum, quam parè ac severiter se-
ipsum vir iste habuerit. Si quidem ter in anno quadra-
ginta diebus jejunium rigidissimum servavit. Tempo-
re quidem majoris verni jejunii nil unquam cocti gu-
stavit, nec enim ullo die aliud quam modici panis ali-
quid & lactis, idque ad dimensum & semel tantum de
die admisit. Hoc omnis mensæ paratus, hoc vini & om-
nium ferculorum epitome fuit.

Hac vitæ ratione quadraginta dies ante Natalem
Domini, & alios quadraginta ante Pascha, demum
alios quadraginta post Pentecosten transegit. Hac vitæ
austeritate ad annum ætatis nonagesimum pervenit,
Anno Christiano septingentesimo vicésimo nono è
vitâ migravit. De hoc viro verissimè dici poterit: No-
ctes atque dies, horis omnibus, summo studio, toto
animo ad Iudicium se comparavit.

Hoc idem, ò Christiani, omnibus opibus ac viribus,
toroque pectore agamus, ad Iudicium nos compare-
mus, & quod facere statuimus illud hoc die, hac horâ
ordiamur. Tempus breve est; Tribunal imminet; Do-
minus prope est.

Quantam sanctissimis viris formidinem injece-
rit arcanum hoc Iudicium; seu, quanti trepi-
darint in reddenda ratione.

I Oannes Damascenus elegantem narrationem ingre-
ssus: Rex Magnus, inquit, aureo curru, regio satellitio
stipatus iter fecerat. Hunc viri duo religiosi veste lacerâ,
macie confecti, ora pallidi fortuito transibant. Consta-
bat autem Regi hæc esse macerata carnis & assidue in
divinis obsequiis intentionis indicia. Quamprimum
igitur eos vidit, curru desiliens & humo affusus, suppli-
ce gestu eos veneratus est; dein confurgens illos com-
plexus amicissimè salutavit. Agredè id tulerunt regis pro-
ceres, demissionem regiâ maiestate indignam interpre-
tati. Cùm autem nemo esset, qui ob id increpare regem
auderet, regis fratrem instigarunt, moneret suum ger-
manum, ne diadema & sceptrum contumeliosâ submis-
sione ad mendicorum pedes deprimeret. Paruit frater,
& regem intempestivæ abjectionis monuit. Rex ei re-
sponsum breve ac obscurum dedit.

Atqui moris fuerat illic locorum, ut si quem morte
multaturus rex esset, ad ipsius aedes præconem cum
tubâ mitteret, ut è mœstissimo tubæ clangore morti de-
stinatus disceret, sibi moriendum esse. Idcirco Tubam
mortis appellarunt. Rex ergo, sub vesperem misit, qui
ad fratris domum tubâ caneret, ferrètque mortis nun-
tium.

Ubi regis frater feralis tubam audiit, de vitâ jam
actum esse censuit. Ita proximam noctem infomnis in-
ter familiæ luctus exegit. Sequenti mane cum conjugè,
liberis & familiâ omni attratus venit, ad regii Palatii fo-
res, auditurus, quam capite dependeret sententiam.
Jam omnium oculi natabant lacrymis, nec aliud quam
gladius & mors expectabatur.

Rex fratrem ad se accersitum sic allocutus. Irâne, in-
quit, extimescis iram fratris, cum quo tibi sanguis &
genus idem est? Irâne feralis tuba te mactat nullius faci-
noris conscium? Cur quæso mihi vitæ vertebas, quod
eos qui mihi occurru suo Iudicis adventum denuntia-
bant, submissis salutaverim? præsertim cùm egomet
mihi plurimorum criminum sum cõsciis, quibus meum
Iudicem læsi. Hanc tubam formidemus, quæ mortem
indicit sempiternam. Hæc volui, ut instruerem te, non
ut occiderem. Ita eruditum abs se dimisit.

Gentis humanæ Iudex Dominus Jesus ante adven-
tum suum sæpissimè tubicinem cum tubâ præmittit, qui
Iudicem propinquum nuntiet. Letalis morbus, qui Letalis
aliud quam præco ac tubicen est, adventui Iudicis nun-
tando? Hunc autem sanctissimi quique viri adeo exti-
muerunt, ut panem notam sanctimonie suæ inurerent,
quasi gravius aliquid sibi constarent. Quinam autem hi
fuerint qui arcanum Iudicium ita formidarunt, & quam
ob causam Iudex suis etiam amicis adventu suo trepi-
dationem injiciat, nunc exequemur.

S. I.

I Vdicia Dei longè occultissima considerans Augusti-
nus: Nunc autem, inquit, & mala æquo animo ferre di-
scimus, quæ patiuntur & boni, & bona non magni pendere, e. 2. initio
que adipiscuntur & mali. Ac per hoc etiam in his rebus, in qui-
bus non apparet divina iustitia, salutaris est divina doctrina.
Nescimus enim quo Iudicio Dei bonus ille sit pauper, malus ille
sit dives: iste gaudeat, quem pro suis perditis moribus, cruciari
debuisse meroribus arbitramur; contristetur ille, quem vitæ
laudabili gaudere debuisse persuadet. Exeat de Iudicio non
solum inultus, verum etiam damnatus innocens, aut iniquitate
Iudicis pressus, aut falsis obrutus testimoniis, è contrario sceler-
sus adversarius ejus non solum impunitus, verum etiam vin-
dicatus.

L 4